

Vaikuta viestinnällä sosiaaalialalla

Sosrake osaamisverkosto -hanke

Helena
Jaakkola
16.4.2021

Pieni testi

Mikä vaihtoehtoista kuvaa tilannettasi parhaiten? Voit valita
1–4 vaihtoehtoa.

- a) Viestisin kyllä, mutta ei ole aikaa. Asiakastyö ja erilaiset palaverit ym. ym. vievät aikani.
- b) Viestisin kyllä, mutta so-alan työntekijöiden toivotaan pysyvän omalla tontillaan, ja tehtävä on annettu viestinnän ammattilaisille.
- c) Viestisin kyllä, mutta meillä pelätään kunnan tms. tai organisaation maineen tahriintumista.
- d) Viestisin kyllä, mutta en tiedä miten.

Vaikuta
viestinnällä
sosiaalialalla

Helena Jaakkola
16.4.2021

Pois turha nöyryys

Vaikuta
viestinnällä
sosiaalialalla

Helena Jaakkola
16.4.2021

Pois turha nöyryys

- Kun ammattitaidosta pidetään huolta, sosiaalialan ammattilaisella on ajantasaista tietoa ja osaamista kaikenlaiseen viestintään.
- Tietoa, kokemusta ja näkemyksiä, jollaisia ei muilla välttämättä ole.
- Esimerkki sairaalan maailmasta: kyllä arvostetaan!

Vaikuta
viestinnällä
sosiaalialalla

Helena Jaakkola
16.4.2021

Viestinnän ja vaikuttamisen monet suunnat ja paikat: käytä kieltä ketterästi

Vaikuta
viestinnällä
sosiaalialalla

Helena Jaakkola
16.4.2021

Muista, että suhteessa julkisuuteen sosiaalialalla on **kaksi tasoa**:

1. Julkisuuslain ym. mukaan itse ala ei ole salassa pidettävää ja siitä pitää puhua julkisuudessa.
2. Salassapidettävää ja vaitiolon piiriin sen sijaan kuuluvat yksittäisen ihmisen asiat. Se, että Matti Meikäläinen on asiakkaasi ei kuulu yleiseen tietoon.

Vaikuta
viestinnällä
sosiaalialalla

Helena Jaakkola
16.4.2021

Oikeusministeriö on julkisuuslain soveltamisohjeessa antanut so-alalle **erityisen tehtävän:**

”Koska sote-alan, jolla on salassapidettäviä asioita, tulee **kiinnittää erityistä huomiota muutoin toimintansa avoimuuteen ja turvattava se, että kansalaisten tiedontarpeet tulevat tyydytettyä.**”

Vaikuta
viestinnällä
sosiaaalialalla

Helena Jaakkola
16.4.2021

Puhuttu ja kirjoitettu kieli on sosiaalialan ammattilaisen yksi tärkeimmistä työkaluista

- Hyödynnä vinkit ja ideat. Treenaa. Kaikki treenaavat, kertaavat ja harjoittelevat – vuosi toisensa jälkeen.
- Puhuminen voi jännittää, esiintyminen voi kuumottaa.
- Kirjoittamista tehdään harvoin innostuksen vallassa. Se on arkista - ja ankaraakin puuhaa.

Vaikuta
viestinnällä
sosiaalialalla

Helena Jaakkola
16.4.2021

Käytä kieltä ketterästi

- Viesti moneen suuntaan ja monissa kanavissa.
- Viesti asiakkaille, päättäjille, rahoittajille, suurelle yleisölle, kollegoille.
- Maine syntyy teoista. Esimerkki: Tulevien ekaluokkalaisten vanhempainilta.

Vaikuta
viestinnällä
sosiaalialalla

Helena Jaakkola
16.4.2021

Muista, että

- Sama sabluuna (teksti ja tyyli) ei käy joka paikkaan.
- Vaikka asia ja viesti olisi sama, viestiä pitää ”toimittaa” vastaanottajan mukaan.
- Vaikka taustoitetaan, ei tarvitse sanoa kaikkea.
- Elämme viestiähkyn maailmassa.

Vaikuta
viestinnällä
sosiaalialalla

Helena Jaakkola
16.4.2021

**Missä saan viestini esille ja miten –
millainen on vaikuttava viesti sosiaalialan
ammattilaiselta**

Vaikuta
viestinnällä
sosiaalialalla

Helena Jaakkola
16.4.2021

Mieti: kenelle viestin, mitä haluan kertoa

- Ketkä lukevat ilmaisjakelulehtiä?
- On muitakin aviiseja kuin valtakunnan ykköset.
- Muista myös erilaiset blogit, jotka tarvitsevat kirjoittajia ja keskustelijoita.
- Ammattijulkaisut, esim. ammattijärjestön julkaisut.
- Somen kätevyys, aiheiden nopea vilahtelu ja peukutuksen mahti?
- Kunnan verkkosivut: tsekkaus

Vaikuta
viestinnällä
sosiaalialalla

Helena Jaakkola
16.4.2021

Mieti: kenen kanssa viestit

– Voiko tehdä yhdessä asiakkaan kanssa, kuunnellaanko viestiä paremmin, onko eettistä jne?

Vaikuta
viestinnällä
sosiaalialalla

Helena Jaakkola
16.4.2021

Pidetään tauko.

Vaikuta
viestinnällä
sosiaalialalla

Helena Jaakkola
16.4.2021

Miksi sosiaalialan ammattilaisen pitää **viestiä?**

Miksi osallistua keskusteluun?

**Miksi kirjoittaminen ja ammatillisten näkemysten
tuominen työpaikan kahvipöytäyleisöä
laajemmalle areenalle on tarpeen?**

Vaikuta
viestinnällä
sosiaalialalla

Helena Jaakkola
16.4.2021

- Vastataan kysyntään.
- Toimitaan oikein, siis lakien mukaan.
- Ollaan ammattieettisiä.

Vaikuta
viestinnällä
sosiaalialalla

Helena Jaakkola
16.4.2021

Lähtökohta esim. toiminnalle median kanssa on hyvä

- Uutispäälliköiden ja toimittajien mielikuvia sosiaalialasta 2007/HuK Suvi Sunnarborg, yhteisöviestinnän opiskelija, Jyväskylän yliopisto
- Alaa pidetään **tärkeänä, vastuullisena ja tarpeellisena**. Jutut alalta kiinnostavat ihmisiä (lehtien lukijoita) ja vaikuttavat ihmisten arkeen.

Vaikuta
viestinnällä
sosiaalialalla

Helena Jaakkola
16.4.2021

Toisaalta (S. Sunnarborgin haastattelussa)

- Sosiaaliala on laaja ja monimutkainen.
- Sosiaalialan juttua pidettiin työläänä ja haasteellisena.
- Alan arkaluonteisuus ja vaitiolovelvollisuus vaikeuttavat alasta kertovien juttujen tekoa.
- Perheväkivaltaan ja lastensuojeluun, päihteisiin ja vähävaraisuuteen liittyvät teemat koettiin vaikeiksi.

Vaikuta
viestinnällä
sosiaalialalla

Helena Jaakkola
16.4.2021

- Hyvä pohtia, **mitä asioita** ryhdytään tuomaan esille erilaisissa julkisissa kanavissa.
- Yleisönosastokirjoitus tai toimittajakutsu ei välttämättä ole oikea keino huolehtia paremmista työskentelyoloista tai työpaikan ilmapiiristä.
- Olisiko toimivampi väylä esimiehen kautta, työterveyden tai ammattijärjestön avulla?

Vaikuta
viestinnällä
sosiaalialalla

Helena Jaakkola
16.4.2021

Toimitaan oikein (kuten laissa sanotaan)

– Esim. SHL:ssa todetaan, että

7 § Rakenteellinen sosiaalityö

*Rakenteellisella sosiaalityöllä on huolehdittava sosiaalista hyvinvointia ja sosiaalisia ongelmia koskevan **tiedon välittymisestä** ja **sosiaalihuollon asiantuntemuksen hyödyntämisestä** hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.*

Vaikuta
viestinnällä
sosiaalialalla

Helena Jaakkola
16.4.2021

Ammattietiikka vahvistaa ja tukee

– Eettisissä ohjeissa todetaan muun muassa, että

*”Sosiaalialan ammattihenkilön **velvollisuus** on saattaa työantajan, poliittisten päättäjien ja yhteiskunnan tietoon sellaiset epäkohdat, jotka ovat **haitallisia ihmisten turvallisuudelle ja hyvinvoinnille.**”*

Vaikuta
viestinnällä
sosiaalialalla

Helena Jaakkola
16.4.2021

Muista, että

- Ei tulla julkkikseksi, mutta työ muuttuu hieman julkisemmaksi. Sovitaan, että on hyvä asia! Hiljaisuuden kulttuurin murtamista.
- Julkinen esiintyminen ”kuluttaa naamaa”, voi myös väsyttää, julkisuustyön mieltä voi pohtia, kaikki eivät taputa, voi olla myös kielteistä palautetta, on kateutta ja muita kielteisiä tunteita.
- Kaikki eivät koe julkisuustyötä omakseen, mutta joidenkin sitä on tehtävä.

Vaikuta
viestinnällä
sosiaalialalla

Helena Jaakkola
16.4.2021

Älä tee yksin,
vahvista työyhteisöä - ota
ammattiapu vastaan

Vaikuta
viestinnällä
sosiaalialalla

Helena Jaakkola
16.4.2021

Ota selvää

- Uudessa työpaikassa, millainen ja miten viestintävastuu sosiaalipuolen asioissa on jaettu ja onko jako järkevä? Ole myös tietoinen, mikä on ”marssijärjestys” kriiseissä.
- Pyri muuttamaan huonoja ja toimimattomia käytäntöjä. Se on mahdollista, vaikka voikin viedä aikaa.
- Onko talossa tiedottaja tms. Ole hänen käytettävissään, samoin kuin tiedotusvälineiden. Ota neuvot ja vinkit vastaan.

Vaikuta
viestinnällä
sosiaalialalla

Helena Jaakkola
16.4.2021

- Muista myös blogit ja muut somen kanavat, jotka tarvitsevat kirjoittajia ja keskustelijoita.
- Keskustele eri kanavilla, se on arvokasta.
- Älä tee yksin, äläkä jätä työkaveria/esimiestä yksin hoitamaan viestintävastuuta.
- Harvoin kertapuhe riittää, ihmiset tarvitsevat toistoa, kertausta ja eri näkökulmia.
- Tapahtuuko asiakastyössä aina se muutos, joka halutaan? Tarvitaanko rinnalle muutakin?

Vaikuta
viestinnällä
sosiaalialalla

Helena Jaakkola
16.4.2021

Viestijän ja vaikuttajan toimien
rajat ja vastuut sekä
asiantuntijan johtaminen

Vaikuta
viestinnällä
sosiaalialalla

Helena Jaakkola
16.4.2021

Vaikka sananvapaus on jokaisen oikeus, voi työpaikoilla **työnantaja työnjohto-oikeutensa** perusteella määrätä, kuka organisaatiosta yleensä tiedottaa ja on tiedotusvälineiden kanssa tekemisissä.

Vaikuta
viestinnällä
sosiaalialalla

Helena Jaakkola
16.4.2021

Vaikuta
viestinnällä
sosiaalialalla

- Tavallisesti tiedotuksesta ja mediayhteyksistä sovitaan hyvässä hengessä, mutta ristiriitojakin voi syntyä.
- Työntekijöiden lausuntoja julkisuudessa halutaan estää. Pelkoja esimerkiksi organisaation maineen puolesta.

Helena Jaakkola
16.4.2021

- **Lojaalisuusvelvoite:** ilmoitus esim. työpaikalla ilmenevistä ongelmista tehdään esimiehelle tai toimintaa valvovalle viranomaiselle.
- Laki kunnallisesta **viranhaltijasta** (304/2003) edellyttää *asiallisuutta* myös yksityishenkilönä julkisuudessa.

Vaikuta
viestinnällä
sosiaalialalla

Helena Jaakkola
16.4.2021

- Työnantaja voi **työnjohto-oikeudella** varata vain johdolle oikeuden tiedottamiseen ja haastattelujen antamiseen.
- **Perustuslaillinen sananvapaus** suojaa työntekijän oikeuden mielipiteen julkiseen esittämiseen, jos se on totuudenmukainen ja pyrkimyksenä on paljastaa yhteiskunnallisia epäkohtia, ei vahingoittaa työnantajan mainetta.

Vaikuta
viestinnällä
sosiaalialalla

Helena Jaakkola
16.4.2021

Valitse kanavat ja harkitse

- Mikä on oikea väylä vaikuttaa ja ajaa asioita?
- Esimerkiksi työyhteisön tulehtuneisiin suhteisiin, työpaikkakiusaamiseen tai huonoon esimiestyöhön ensiapu ei löydy yleisönosastokirjoituksesta. Sen sijaan apu voi löytyä työterveyshuollosta tai työsuojelusta.
- Voi antaa juttuvinkkejä, olla taustainformanttina – lähdesuoja!

Paikallista vaikuttamista voi tehdä myös oman ammattiliiton/paikallis- tai alueyhdistyksesi kautta.

Vaikuta
viestinnällä
sosiaalialalla

Helena Jaakkola
16.4.2021

Pelisäännöt selviksi – edistä avoimuutta

- Toimivassa ja hyvässä työyhteisöissä työntekijöitä kannustetaan aktiivisuuteen ja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen → työyhteisön keskustelut ja pelisäännöt.
- Kun annat haastattelun tai kirjoitat yleisönosastolle tai esiinnyt asiantuntijakirjoittajana, kerro siitä esimiehellesi.
- Muista/muistuta lakivelvoitteesta ja ammattieettisestä vastuusta.

Vaikuta
viestinnällä
sosiaalialalla

Helena Jaakkola
16.4.2021

Yksi mahdollinen sabluuna
kirjoittamiseen.

Vaikuta
viestinnällä
sosiaalialalla

Helena Jaakkola
16.4.2021

Käytä tunne hyväksi

- Ei tunteita tarvitse pelätä.
- Jos joku asia esim. harmittaa, se voi auttaa kirjoittamisessa.
- Kun on vähän tunnetta pelissä syntyy tekstiä.
- Aina tärkeää muistaa, että **kirjoittaminen on eri asia kuin tekstin julkaisu tai tekstin lähettäminen.**

Vaikuta
viestinnällä
sosiaalialalla

Helena Jaakkola
16.4.2021

Aloituksessa esitellään

- Mikä on **ongelma** ja miten se ilmenee: esim. yleisen asiakasesimerkkien kautta.
- Kerrotaan **ristiriidasta** ja siitä, mistä ongelma **johtuu**.
- Mitkä ovat olleet **seuraukset**.

Seuraavaksi on huipennus, jossa kerrotaan esim. ammatilliset näkemykset.

- Mitkä voisivat olla **ratkaisut** ja mikä näistä olisi **paras**.
- Perustele **näkemyksesi**.

Sitten tarjotaan loppuratkaisu: vedotaan lukijoihin – kansalaisiin, päättäjiin, rahoittajiin

- Mitä **hyvää** ratkaisusta seuraisi
- Mitä seuraa, jos **ei tehdä** mitään.

Vaikuta
viestinnällä
sosiaalialalla

Helena Jaakkola
16.4.2021

Hyvän mielipiteen ominaisuuksia (sopii monenlaiseen kirjoittamiseen)

- Lyhyt ja keskusteleva, johdonmukainen ja selkeä.
- Keskeinen asia ja näkemykset erottuvat helposti.
- Ajankohtainen tai tuo esille asian, joka on muutoin uusi ja tuore.
- Vie vanhan keskustelun uusille urille.

Vaikuta
viestinnällä
sosiaalialalla

Helena Jaakkola
16.4.2021

Kirjoittajan huoneentaulu

- *Käytä aikaa otsikointiin.*
- *Mene suoraan asiaan ja kirjoita tärkein alkuun.*
 - *Tee mutkikkaasta yksinkertainen.*
 - *Älä kirjoita itsestäänselvyyksiä.*
 - *Mieluummin lyhyt kuin pitkä lause.*
- *Muokkaa abstraktista konkreettinen.*
 - *Vaihda passiivi aktiiviin.*
- *Tarkista tiedot ja muista lähdekritiikki.*
 - *Kirjoita totta.*

Vaikuta
viestinnällä
sosiaalialalla

Helena Jaakkola
16.4.2021